

Ordføreren: Der er rettet et Spørgsmaal til mig fra den høitærede Landsthingsmand for 9de Kreds (Estrup), som jeg anser det rigtigst strax at besvare. Han ønskede at vide, hvorledes Udvalget eller i alt Fald Udvalgets Ordfører mente at maatte besvare det Spørgsmaal, hvorledes der skal forholdes med Jordbrug, der ere sammenslede af forskjelligartet Jord: Fæstejord med Selveierjord, Kjøbstadsjord, Præstejord o. desl. Jeg har ingen Betænkelighed ved at give det Svar, som er Udtrykket for den Anskuelse, der har været almindelig i Udvalget, nemlig, at disse Jordbrug ikke rammes af Lovbestemmelsen (Indenrigsministeren: Ja!). Foraauidt der er Spørgsmaal om Kjøbstadsjord, Hovedgaardsjord og Præstegaardsjord, tror jeg endogsaa at maatte sige, at det er aldeles klart. Foraauidt der er Spørgsmaal om Selveierjord, vilde maasse en Undersøgelse af, hvad der gjælder efter den nuværende Lovgivning, kunne stille Sagen noget tvivlsomt, men saaledes som Sagen nu ordnes ved nye Lovregler, uden at der gives særlige Regler for den Art sammenvorede Jordbrug, tror jeg, Ingen vil tænke paa at anvende Paragrafen paa dem. Det skulde være mig behageligt, om den ærede Landsthingsmand vilde finde sig tilfredsstillet derved. — Den høitærede Indenrigsminister udtalte, at Ordføreren ikke havde hittret sin Anskuelse om det under Nr. 8 stillede Underændringsforslag. Grunden dertil er, at jeg maatte ønske at høre den høitærede Ministers Udtalelse, før jeg gav mit Svar. Jeg beklager, at Udvalget ikke tror at kunne slutte sig til dette Forslag. Det høie Thing vil vide, at de fornyede Overveelser, som Udvalget har undergivet Sagen, have ledet os til Betragtninger, der vistnok fortjene at betegnes som særdeles velvillige mod den ene Side af de interesserede Parter. Hvad der fordreder fra deres Side, hvad der udtaltes som deres Dnske, var, at der for de Parcelles Bedkommende, som vare dannede under den tidligere Lovgivnings Herredømme, maatte blive Domstolene, som afgjorde deres Skjæbne. Det Dnske have vi efterkommet ved vort Forslag; det bliver derefter Domstolenes Sag at afgjøre, hvad der er

Ret for de i Fortiden dannede Parceller. Men saa faae Domstolene virkelig at anvende Landets Lovgivning; thi i dette Tilfælde at skabe en ganske ny Regel vil jo, forekommer det mig, dog gaa langt ud over alle rimelige Fordringer. Hvor en Lovregel, som man forhandler, antages maasse at ville skabe en ganske ny Regel, der kan man naturligvis tage et billigt Hensyn, men hvor det skal udtales, at Domstolene skulle afgjøre, hvad der er Lands Lov og Ret, der forekommer det mig, at vi maa lade Lands Lov og Ret om at ordne Sagen. Der er nu til Dags den selvsamme Uanskelighed tilstede som den, der vil møde i Fremtiden; Fremtiden vil ikke frembyde nogen større. Naar den høitærede Minister i Dag beordrede en Sag anlagt af den Natur, og paastod, at Fæstepligt paahvilede en Eiendom, som var bortleiet, saa vilde det blive Lands Lov og Ret, som kom til at afgjøre, om Fæstepligt paahvilede denne Eiendom, og blev Svaret bekræftende, ja, saa maatte Godseieren, der havde brudt den Forpligtelse, som Loven paalagde ham, søge at ordne Forholdet, som han bedst kunde: enten overdrage Eieren Stedet i Fæste eller, hvis dette ikke i Mindelighed kunde opnaas — finde sig i de Ulemper, som Overholdelsen maatte føre med sig. Vort Forslag indeholder netop det, der under Sagens 2den Behandling udtaltes som det Dnske, vi dog maatte give efter for, og videre tror jeg ikke, at man kan gaa. I Dvrigt skal jeg tilføie, at ligesom det at skrive til Anvendelse af Lands Lov og Ret i Diebliffet er Indenrigsministerens sidste Middel, saaledes vil det ogsaa i Fremtiden blive. Han vil kunne opfordre den paagjældende Godseier til at anerkjende den Anskuelse, som Ministeren har, og naar han ikke vil gaa ind derpaa, da sætte en Frist, og da endelig skrive til Sag; men selv i dette Tilfælde hviler det i Ministerens Haand, om han vil beordre Sagføreren til at paastaa, at Fæstepligten skal, hvis Dommen giver Ministerens Anskuelse Medhold, indtræde strax, eller om han i nogen Tid vil se igjennem Fingre med det bestaaende Veiemaal. Jeg har ingen Tvivl om, at ligesom de forskjellige Indenrigsministre i Fortiden altid have stillet